Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302 Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036 УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 227. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 29-го ЛИСТОПАДА, 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, NOVEMBER 29, 1984 No. 227. VOL. XC.

ВІДБУЛАСЯ 18-ТА ПЛЕНАРНА СЕСІЯ СЕКРЕТАРІЯТУ СКВУ

Торонто (СКВУ). — У суботу, 10-го листопада ц.р. тут в приміщеннях Інституту св. Володимира в Торонто відбулася 18-та Пленарна сесія Секретаріяту СКВУ. В сесії взяли участь 18 членів Президії, сім голів рад і комісій, 30 членів Секретаріяту, шість Контрольної комісії, та 22 зареєстрованих гостей. До Президії Сесії покликано Митрополита Максима, Архиєпископа Василія, Владику Ізидора, президента СКВУ Петра Саварина, заступника Ігната Білинського. Секретаріювали — Наталка Головата та Петро Бубела.

Сесію відкрив молитвою, спеціяльно написаною для відзначення 1000-ліття хрищення України, Митрополит Максим. Підсумки діяльности і праці Бюра СКВУ і усіх рад та комісій подав генеральний секретар Мирон Барабаш. За Фінансову комісію звітували Леонід Філь і Франко Мартинюк. Президент П. Саварин звітував окремо про свою діяльність. За Контрольну комісію звітував Іван Винник. Усі звіти були короткі, але ділові. Повні звіти членів Президії та голів рад і комісій були видруковані і передані усім членам Секретаріяту. Звіти виказали пожвавлену діяльність Президії та усіх рад і комісій, фінанси СКВУ за звітовий час багато поправилися та майже осягнуто бюджетову суму, та все ж таки невистачальні для професійного ведення канцелярії та розгорнення ширшої праці. Після звітів присутні ставили ряд запитів звітовдавцям, на які дістали задовільні відповіді.

Дальші точки програми, бюро СКВУ в Европі як теж тисячоліття хрищення України викликали цікаву дискусію, побажання, поради та конкретні проєкти. Устійнено, що проєкти цілої діяспори координує Президія СКВУ.

Після обіду сесію розпочато поданням пляну праці на наступний діловий рік.

За відсутнього голову Наукової Ради д-ра Любомира Винара її плян праці відчитав д-р Богдан Стебельський. Пляни праці подали: Рада для Справ Культури — Б. Стебельський, СКВОР — д-р Роман Дражньовський, КУМО — Любомир Романків, Суспільна Служба — С. Харко, Кооперативна Рада — Дмитро Григорчук, Комісія преси та інформацій — Ярослав Соколик, Прав Людини — М. Мороз та новоствореної Комісії Декади Української Родини — Оксана Бризгун-Соколик. За Комісію Міжнародного Трибуналу звітував І. Білинський. Обширний плян праці Президії та Секретаріяту подав президент П. Саварин. Намічені пляни заторкнуть усі вияви суспільного, громадського та політичного життя. Деякі пляни потребують кращого уточнення та опрацювання подробиць.

Під час дискусії члени Секретаріяту найбільше уваги присвятили 1000-літтю хрищення України, справам молоді, шкільництва та української родини. Плян праці був одобрений та прийнятий членами Секретаріяту. Д-р Ф. Мартинюк представив проєкт бюджету на 1985 рік. Бюджет в сумі 175,000 долярів доволі скромний, можливий до здійснення та необхідний для дальшої праці. Проєкт бюджету прийнято без змін.

Помимо доброї волі та старань заінтересованих сторін проблему Звернення і Резолюцій IУ СКВУ не полагоджено та відложено до наступного засідання Президії.

Цікава і конструктивна дискусія вив'язалась при кінці нарад. Тоді порушено проблему Великого голоду в Україні в 1930-их роках, голоду в Етіопії та допомога українців і багато інших важливих та актуальних проблем. Слава Рубель поінформувала присутніх, що в Ню Йорку біля будинку Об'єднаних Націй переводив голодівку Павло Стокотельний на знак протесту в обороні Миколи Горбаля та інших нескорених його друзів, які терплять в совєтських тюрмах, психіятричних лікарнях та засланнях. Учасники Сесії післали П. Стокотельному телеграму та відповідного листа, а жінки перевели спонтанно збірку в сумі 759 дол. на покриття коштів лікування П. Стокотельного.

П. Саварин закрив цю 18-ту Сесію Секретаріяту СКВУ.

Того вечора також відбулася святочна вечеря. Гостями при головному столі були Михайло і Ярослава Шафранюки, відомі меценати української культури. Господарем вечора був Л. Філь. Дуже добре опрацьо-

Американська католицька преса пише про інформації журналу „Нюзвік"

Американське агентство „Реліджес Нешонел Сервіс" з датою четверга, 15-го листопада ц.р., подає у обширній вістці, друкованій в американській католицькій пресі коментарі до інформації тижневика „Нюзвік" з 5-го листопада щодо таємного листа голови Конґреґації для Східніх Церков кардинала Владислава Рубіна і секретаря її Архиєпископа Мирослава Марусина до українських Владик у справі українського патріярхату та одружених священиків.

Кореспондент агентства відбув ряд телефонічних розмов, в яких старався довідатися чи справді такий таємний лист вийшов із Східньої Конґреґації. Як він подає, Владика М. Марусин заявив, що ніхто не має права публікувати листів, які виходять з Ватикану, але, як подає кореспондент, він ані не заперечив, ні не потвердив чи інформації журналу „Нюзвік" є правдиві. Запитуваний специфічно про справу патріярхату та одружених священиків, Владика М. Марусин потвердив, що Архиєпископ Мирослав Любачівський не є патріярхом і тому його не можна таким згадувати у Богослужбах, а щодо одружених священиків УКЦ, що були висвячені після 1963 року, то „їх треба уважати автоматично за суспендованих, а кожний випадок буде розглянений поодиноко."

Американський кореспондент відбув також телефонічні розмови з Єпископом Василем Лостеном, який „висміяв" ідею про суспендування одружених священиків тому, що на це є канонічне право, як також він сумнівається чи Папа Іван Павло II, який, коли йдеться про справи Польщі є „великим патріотом" може когось картати за патріотизм.

Єпископ Ізидор Борецький заявив що інформації журналу „Нюзвік" є „неправдоподобні і роблять кривду Святішому Отцеві". Далі кореспондент агентства відбув розмови з декількома українськими священиками які не хотіли подавати своїх прізвищ та з головою Товариства за Патріярхат в Піттсбурґу Михайлом Тимяком. Точні та правильні інформації про стан Української Католицької Церкви від часу повороту з неволі Патріярха Йосифа Сліпого одержало агентство від проф. Томаса Бирда з Квінс коледжу в Ню Йорку, який є знавцем УКЦ від 20 років.

У Філядельфії відзначать 20-річчя смерти А. Мельника

Філядельфія. — Заходами Громадського Комітету Української Громади тут відбудеться відзначення 20-их роковин з дня смерти сл. п. полк. Андрія Мельника, шефа штабу дійової армії УНРеспубліки, команданта Української Військової Організації, Голови Проводу ОУН.

Святкування відбудеться в неділю, 2-го грудня ц.р., і буде започатковане Архиєрейською Богослужбою та Панахидою за спокій душі св. п. А. Мельника та впавших за волю України воїнів о год. 10-ій вранці в соборі Непорочного Зачаття ПДМ при Френклин вулиці.

В годині 4-ій по полудні в авдиторії Українського Освітньо-Культурного Центру, при 700 Сідар ровд, буде святочна академія. У програмі: святочне слово — Микола Плавюк, голова ПУН, виступ оперного співака Миколи Фабрики при акомпаньяменті Іриби Фабрики, Петро Прус — скрипкове сольо, Володимир Кавка — рецитація, Маріян, Оксана і Марта Михайлюки — збірна деклямація.

Українське Різдво буде темою виставки в музеї в Чикаґо

Чикаґо. — Тут у міському Музеї промисловости та науки відбудеться в рамках традиційного фестивалю п. н. „Різдво довкруги світу" вистава „Різдво в Україні". В програмі будуть представлені традиційні українські різдвяні звичаї, підготовані 22-им Відділом Союзу Українок Америки в Чикаґо. За програму відповідає в тому році Марія Ганкевич і вона відбудеться в неділю, 9-го грудня, о год. 5-ій по полудні у приміщеннях музею при 57-ій вулиці і Лейк Шор драйв.

У фестивалі беруть участь звичайно біля 40 різних народів, які представляють свої специфічні різдвяні звичаї, та страви. Між тим у музеї є встановлених 35 великих ялинок, кожна з яких є прибрана представниками іншої національної групи, відповідно до звичаїв даного народу. Міжнародний буфет із стравами різних народів підготовляють на п'ятниці, суботи та неділі від 23-го листопада до 16-го грудня. У тому самому часі відбуваються виставки поодиноких національних груп.

Музей є відкритий кожного дня від год. 9:30 ранку до 4-ої по полудні, у кожний день тижня, а на кінець тижня та у свята від 9:30 ранку до 5:30 по полудні; в часі різдвяного фестивалю — в п'ятницю, суботу і неділю до год. 8-ої вечора. Вступ і паркування до музею безкоштовні.

ПАНЕЛЬ ПРО МОВУ

Торонто. — В неділю, 9-го грудня, о год. 3:30 по полудні, тут в Інституті св. Володимира відбудеться дискусійний панель на тему „Мова", точніше „Українська мова у відношенні до країн нашого поселення". Організаторами є Виховна комісія СФУЖО. Участь беруть: Емілія Остапчук-Конюх, Оксана Закидальська, Уляна Плавущак і Маркіян Дзерович. Модератором буде Валентин Мороз.

Роковини відзначення УГВР в Чикаґо пройшло на високому рівні

Чикаґо (Н. Н.). — В днях 9-11-го листопада відбулися тут зразково зорганізовані і проведені на високому культурному і політичному рівні імпрези для відзначення 40-річчя Української Головної Визвольної Ради (УГВР). Понад 30 громадських діячів увійшли до громадського комітету, що під головуванням д-ра Модеста Ріпецького організував ці святкування. Протекторат прийняли обидва Владики — Константин Баган від УПЦеркви і Іннокентій Лотоцький від УКЦеркви та пастор Олекса Гарбузюк від Баптистської Церкви, як також член-засновник УГВР д-р Павло Турула, що перебуває в Чикаґо.

Доповідачі і організатори (зліва) : Я. Струтинський, П. Турула, М. Прокоп, В. Маркусь і М. Ріпецький.

У п'ятницю, 9-го листопада, відкрито в будинку сеньйорів виставку підпільних матеріялів та знімок з визвольної боротьби в час і після Другої світової війни. Ця мандрівна виставка, що її змонтували Об'єднання вояків УПА і Центральний комітет ювілею УГВР в Ню Йорку, є досі найповнішою збіркою підпільних документів боротьби УПА-УГВР-ОУН. Виставку відкрив голова чикаґського комітету д-р М. Ріпецький, даючи вияснення про окремі відділи виставки, що мала такі частини: УПА в окремих районах, рейдуючі частини, документи і підпільні видання УПА, документи УГВР, побільшені знімки членів УГВР тощо. Були також книжкові видання про підпільну боротьбу, в тому і в чужих мовах. Звертали на себе увагу зокрема польські праці на підставі знайдених архівів.

В рамках відкриття була прочитана доповідь мґра Ореста Городиського про військові відзначення УГВР. Доповідач ілюстрував доповідь зразками цих відзнак — грамотами і проєктами або вже й виконаними відзнаками, що були досить фахово як на підпільні умови зроблені. Виставку відвідало кілька сот осіб, зокрема в суботу учні „Рідної Школи".

В неділю, 11-го листопада, проведено святочне зібрання в авдиторії собору свв. Володимира і Ольги. Головну доповідь виголосив гість з Ню Йорку, д-р Мирослав Прокоп, член-засновник УГВР і голова її Закордонного Представництва. Доповідач чітко довів тезу, що заснування УГВР було закономірним процесом новітньої визвольної боротьби та що УГВР нав'язувала до інших державнотворчих актів XX століття. Він схарактеризував політичні і міжнародні умови під кінець Другої світової війни та ті спонуки, які довели організаторів до утво-

(Закінчення на стор. 4)

ПРОТИУРЯДОВІ РОБІТНИЧІ СПІЛКИ В ПОЛЬЩІ ОБ'ЄДНАЛИСЯ

Варшава, Польща. — Останнього кінця тижня, 24-25-го листопада ц.р., відбулося в гірничому місті Битом зібрання представників тих робітничих спілок, які були створені після роз'язання „Солідарности" в часі воєнного стану в Польщі у 1981 році. Майже 1,000 представників тих проурядових спілок створили тепер об'єднання, яке мало б на цілі незалежно від польського уряду рішати справи своїх членів.

Як інформує офіційна польська преса, на з'їзді представників цих спілок обговорювано пляновану підвишку цін на харчі, яка має обов'язувати з початком 1985 року. Як інформував речник уряду, підвищення цін може бути або через збільшення цін на 9 відсотків таких харчових продуктів як мука, масло, риж і цукор, або залишення карткової системи.

Проблема високих цін на харчові продукти в Польщі була завжди причиною найбільшого негодування населення, а то й неспокоїв і тому урядові чинники через контрольовані спілки хочуть тепер цю справу роз'язати полюбовно.

У зібранні в Битомі підкреслювано постійно, що робітничі спілки та уряд мають спільні інтереси та мусять їх спільно розв'язувати.

Проурядові спілки подають, що вони мають біля 5 мільйонів членів, а „Солідарність" мала їх два рази більше.

Провідник „Солідарности" Лех Валенса засудив об'єднання офіційних спілок, уважаючи, що після того, як уряд проголосив справжні спілки нелегальними, теперішні є знаряддям в руках уряду.

Арештували чеського шпигуна

Ню Йорк. — Тут у вівторок, 27-го листопада ц.р., агенти ФБІ арештували Карля Кочера та його дружину за шпигунство в користь Чехо-Словаччини, горожанами якої вони були.

К. Кочер та його дружина приїхали до ЗСА в 1965 році з Чехо-Словаччини та одержавши американське горожанство він став контрактовим працівником Сі-Ай-Ей від 1973 до 1975 року. В тому часі він мав доступ до різних секретних документів, зміст яких передавав до Чехо-Словаччини, зокрема передаючи до Східньої Европи різні інформації про стан оборони ЗСА. Посередником у передаванні тих тайних інформацій була саме дружина К. Кочера.

К. Кочера та його дружину арештували агенти, коли вони продавши своє мешкання в Ню Йорку, були в дорозі на летовище, щоб відлетіти до Европи. Як показується К. Кочер перебув вишкіл шпигунства в Чехо-Словаччині перед своїм виїздом до ЗСА і він мав точні доручення щодо своєї шпигунської праці на терені ЗСА.

Досі являється невияснениим як К. Кочер та його дружина могли у так короткому часі перебування на терені ЗСА одержати і горожанство і т. зв. „кліренс", який переходять усі працівники федерального Уряду.

Також не відомо, що він робив від 1975 року на терені ЗСА, коли вже не працював для Сі-Ай-Ей. Після арешту, коли агенти ФБІ доказали К. Кочерові, що він передав копії тайних документів до Чехо-Словаччини, він признався до виконування шпигунської роботи на користь Чехо-Словаччини та до того, що його дружина була посередником поміж ним і агентами із Східньої Европи і що вони мали з ними контакти різними дорогами до минулого року включно.

У СВІТІ

ПРЕЗИДЕНТ ФРАНЦІЇ Франсуа Міттеран відбуває офіційну гостину в Сирії, першу таку, голови французького уряду від 1943 року. Міттеран має надію таким кроком покращити відносини Франції з усіма країнами Близького Сходу та допомогти втримувати мир в тій частині світу.

ДО СИРІЇ ПОВЕРНУВСЯ із вигнання брат президента Гафеза-аль Ассада, Ріфаат , і вперше появився під час прийняття в честь Франсуа Міттерана. Його поворот вказує на те, що в Сирії стараються зменшити політичну боротьбу поміж різними силами. Брат президента Ріфаат мав контролю над спеціяльними військовими частинами, що творили прибічну ґвардію президента. Вони особливо з ентузіязмом привітали поворот Ріфаата з екзилю.

ЯПОНСЬКИЙ УРЯД запротестував проти постійного порушення повітряної території совєтськими бомбовиками. Протест зложено в совєтській амбасаді в Токіо, і в Уряді СССР в Москві і це був другий такий за останні 11 днів.

ІНДІЙСЬКИЙ УРЯД СУДИТЬ кореспондента Ассошіейтед Пресс за підбурювання проти уряду; провина, за яку в Індії можуть засудити на доживотну в'язницю. Репортер Брагма Челлені вже є п'ятий день на переслуханнях в Пунджабі і АП підтвердило, що він стоїть під таким оскарженням за те, що передав за границю Індії вістку, що в заворушеннях в Золотій святині загинуло понад 1,000 сікхів і 200 військовиків.

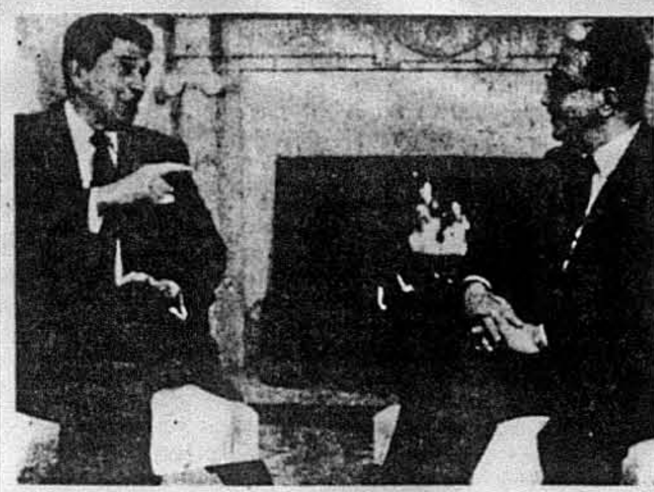
У ДАЛЬШИХ ДОХОДЖЕННЯХ випадку втечі на територію Південної Кореї совєтського громадянина Василя Я. Мотузка, він заявляє, що втік із власної волі та шукав до того відповідної нагоди. У перестрілці, що постала наслідком тієї втечі, загинуло чотири корейські вояки, а шість, в тому один американський, було поранено.

ПРЕЗИДЕНТ ФІЛІППІН Фердінанд Е. Маркос відбув засідання із членами свого уряду перший раз від 14-го листопада, коли він зник із публічного овиду з приводу поганого стану здоров'я. Це вказує на те, що його недуга, яку тримають у великій тайні, поправилася і він може знову виконувати свої обов'язки президента.

В ЯПОНІЇ ПРИВЕРНУЛИ телефонічну службу в столиці та околиці, яка була перервана від 16-го листопада ц.р. через вогонь в підземному тунелі де були телефонічні проводи. Робітники в числі 22,800 осіб працювали день і ніч, щоб привернути телефонічну сітку і тим дати мешканцям знову можливість контактування телефоном.

ЗСА І ІНДІЯ ПІДПИСАЛИ тимчасове порозуміння у справі торгівлі поміж обидвома країнами, що дозволить Індії імпортувати технічний матеріял із ЗСА, зокрема у ділянці компюторів. Тим закінчено торговельні переговори поміж тими двома державами, які тривали два роки.

УРЯД ЗСА ВІДНОВИВ ДИПЛОМАТИЧНІ ЗВ'ЯЗКИ З ІРАКОМ

Президент Р. Реґен розмовляє з міністром Таріком Азізом в Білому Домі.

Вашінгтон. — В понеділок, 26-го листопада ц.р., уряди ЗСА та Іраку повідомили, що вони відновляють формально дипломатичні зв'язки після 17-ох років ворожо невтрального відношення поміж обидвома країнами.

Ірак, як і деякі інші арабські держави зірвав дипломатичні зв'язки із ЗСА в 1967 році, після того, як ЗСА допомогли Ізраїлеві перемогти Єгипет, Сирію та Йорданію. Щойно в 1972 році обидві держави встановили малі представництва в столицях і від того часу контакти поміж ними були, але ніколи не дійшло до справжньої віднови дипломатичних зв'язків.

Переговори, які відбувалися в останньому часі та були завершені відвідинами у Вашінгтоні іракського міністра закордонних справ Таріка Азіза, відбувалися з ініціятиви Іраку, який стремів до відновлення дипломатичних зв'язків із ЗСА як противагу до постійних добрих відносин з СССР.

Тепер Уряд ЗСА не має дипломатичних зв'язків тільки з Полудневим Єменом , країною яка стала незалежною у 1967 році. ЗСА і Лівія не мають у своїх столицях дипломатичних місій, але формального зірвання відносин ніколи не було.

Відновлення дипломатичних зв'язків з Іраком настorожило уряд Ірану проти ЗСА з уваги на чотирирічну війну, яка існує поміж тими двома країнами. З Білого Дому заявили однак, що останні переговори з Іраком в нічому не змінять невтрального відношення ЗСА до того конфлікту.

ЧАЙНИЙ ВЕЧІР СУА В НЮАРКУ

Ірвінґтон, Н. Дж. — Тут у залі Українського Народного Дому, при 140 Проспект авеню, відбудеться в неділю, 2-го грудня ц.р., чайний вечір получений з мистецькою виставкою творів Романа Павлишина, зорганізований 28-им Відділом СУА. У програмі будуть також виступи Іванки Кононів, Галі Клим, Осипа Головацького і Степана Маґмета, а вечером веститиме Валя Калин.

Вступ на імпрезу — 6 дол., що включає чай та солодке.

В АМЕРИЦІ

ТРИ ВЕЛИКІ АВТОВІ фірми в ЗСА відкликали понад 4 мільйони своїх автомобілів випущених в роках 1978-80 для перевірення задньої осі, яка показалася небезпечною для їзди. Це є пасажирські авта середньої величини виробу компаній Дженерал Моторс, Форд і Крайслер.

НА ПІДСТАВІ ОБСЛІДЖЕННЯ Департаменту рільництва ЗСА, тут випивають більше алькоголю, як молока. Статистика показує, що в 1982 році у ЗСА пересічно випивали 133 ґальони випродукованих комерційно напитків на особу, а в 1962 році випивали лише таких напитків 114 ґальонів. В тому в 1982 році було 20,3 відсотка молочних напитків, а 21,4 алькогольних.

В СТЕЙТІ АЙОВА трапився рідкий випадок, що фальшиво зідентифікували дві молоді дівчини, які були у важкому автомобілевому випадку. Коли одна з них після 15 днів перебування в комі відзискала притомність, показалося, що її цілий час уважали тією, яку вбито і поховано. Обидві дівчини виглядали зовнішньо подібно, а сильне поранення і бандажі тієї, яка залишилася при житті не дали можливості її правильно розпізнати.

ЗВІТ ТА ПРОПОЗИЦІЇ щодо охорони перед нуклеарною війною у світі видала міжнародна група при Інституті для гуманістичних студій в Аспен, Кольо., до якої належать переважно колишні провідники урядів. Звіт, який має назву „Контроля конфлікту між Сходом і Заходом", радить зменшити нуклеарну зброю в Европі, щоб тим запобігти можливий воєнний конфлікт.

ФЕДЕРАЛЬНА АҐЕНЦІЯ летунства видасть в найближчому часі нові доручення у справі безпеки перед зударом літаків на летовищах. Ця справа є постійною журбою для всіх летунських ліній з приводу переповнення летовищ.

ТРИНАДЦЯТЬ ПРОВІДНИКІВ різних віровизнань на Фльориді видали спільний пастирський лист, в якому засуджують кару смерти. Вони уважають таку практику за неморальну і некорисну для загальних настроїв. Пастирський лист в цій справі підписали вісім єпископів Католицької Церкви, та 11 різних інших християнських церков.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ВЕРХОВНИЙ суд рішив, що відшкодування від західньонімецького уряду, що його дістають жертви голокосту, які живуть в ЗСА, не можна уважати приходом і тому ті, які його одержують мають право на всі користі для безробітних або хворих, які дає соціяльне обезпечення в ЗСА.

ПРЕДСТАВНИК ПАЛАТИ Репрезентантів ЗСА Ліо Дж. Раєн, який загинув в часі поїздки до Ґаяни, щоб там прослідити дію культу Джиммі Джовнса в 1979 році, одержить тепер посмертну медалю. Медалю переберуть з рук президента Роналда Реґена члени родини забитого конгресмена, в тому його дочка, яка належить до культу індійського ґуру та живе в комуні в стейті Ореґон.

У ПОНЕДІЛОК, 26-ГО листопада ц.р., відбулася в Ню Йорку вечеря для придбання фондів до наступної виборчої кампанії губернатора Маріо Квомо, де присутні платили по 1,000 долярів за місце. Вечеря принесла 2 мільйони долярів приходу.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Втечі з комуністичного "раю"

Польський пасажирський корабель „Стефан Батори" виїхав минулого тижня з порту у Ґданську на прогулянкову подорож по Балтиці. На кораблі було 608 пасажирів. Коли корабель причалив до західньонімецької пристані Гамбурґ, 192 пасажири, висівши на берег, запитали прохожих, де найближча поліційна станиця, побігли туди і зголосили, що вони втікачі і просять азилю. Така сама історія повторилася кілька днів пізніше: коли польський корабель „Роґалін" повертався до Щеціна з Копенгаґену після екскурсії і зупинився в західньонімецьких портах Травемюнде та Любек, з нього втекло 219 пасажирів. Отже, лише за один тиждень з комуністичного „раю" втекло в Західню Німеччину 411 поляків. За законами Західньої Німеччини вона приймає кожного втікача із будь-якої комуністичної країни. Західня Німеччина безпосередньо межує із комуністичними Східньою Німеччиною і Чехо-Словаччиною, добре орієнтується в тамошніх відносинах і йде на руку громадянам, які вибирають свободу. Яка дальша доля тих 411-ох польських втікачів - американські газети не подали, але німецькі власті напевне дали їм змогу там же залишитися чи виїхати кудись дальше і створити собі нову екзистенцію.

Ці історії живо нагадують анекдот, який кружляв у Совєтському Союзі ще за доби Сталіна. Прийшов до нього Нікіта Хрущов і каже: „Йосіф Віссаріоновіч, добро нашої торгівлі з закордоном і взагалі наша закордонна політика диктує нам відчинити кордони". „Добре, — відповів Сталін. — Але тоді всі втечуть і залишимося тільки ми два, ти і я". „Ні, — сказав Хрущов. — Залишитеся тільки ви, бо я також втечу".

Немає статистики, скільки осіб втекло з усіх комуністичних країн від часу жовтневого перевороту в Петрограді у 1917 році. Але відомо, що після поділу Німеччини на західню, вільну, і східню, комуністичну, держави, із Східньої Німеччини втекло понад три мільйони осіб. Серед них найкращі фахівці різних ділянок та інтелектуали, і тоді, щоб зупинити дальшу втечу, в 1961 році комуністи з наказу Москви здвигнули вночі почерез Берлін біля Маґдебурзької брами „мур ганьби". У Західній Німеччині існує установа, яка напевне має статистику осіб, які, вже після поставлення того муру з колючим дротом і вежами, на яких стоять вартові із скорострілами, згинули при спробах втечі та скільки щасливо різними способами, між іншим підземно перекопаним тунелем, таки втекли до вільної Німецької Федеративної Республіки.

Гін до волі - це одна з найбільш прикметних рис кожної людини. Після здавлення совєтськими танками революції на Мадярщині в 1956 році десятки тисяч мадярів втекли на Захід. Втікали люди з Чехо-Словаччини після вмаршу до неї совєтських і чотирьох сателітських військ в серпні 1968 року в реакції на рух Александра Дубчека, щоб комуністичному режимові надати „людське обличчя". Втікають масово люди з окупованого совєтами Афґаністану до сусіднього Пакістану, при чому багато втікачів платить життям за свій гін до волі. З Польщі втекло вже за комуністичного режиму спершу Владислава Ґомулки, опісля Едварда Ґерека розмірно мало людей. Аж генерал Войцех Ярузельські, ставши насправжнім большевицьким ґрадоначальником завів у грудні 1981 року в Польщі воєнний стан, в якому перевів через слухняний сойм закон про заборону робітничої спілки „Солідарність". Проте проблема „Солідарности" не зникла і тоді, коли скасовано воєнний стан і випущено на волю її лідера Лєха Валенсу. Вбивство духовника Єжи Попєлюшка, який мав відвагу критикувати режим з церковної проповідниці, загострило знову атмосферу. Лєх Валенса належить до поміркованих діячів, які реалісти і розуміють, що нема сили скасувати взагалі комуністичний режим і нема сили визволитися цілком з-під „опіки" Москви. Але він пропаґує переговори звеличників „Солідарности" з урядом і реформи робітничих спілок, які, на зразок большевицьких, стали партійною прибудовою. Покищо уряд не поступається.

Вістки з Польщі одностайно стверджують, що тамошні відносини просто страхітливі. До задушливої політичної атмосфери долучилася небувала дотепер в Польщі харчова криза. Польща задовжена вище вух у закордонних країнах за всі попередні достави, а комуністична система здобула собі сумну славу, що навіть у багатій хліборобській країні бракне хліба. Зросло в Польщі хабарництво, зросло п'янство, зросло злочинство, люди задихаються і шукають виходу з ситуації — у втечі з того комуністичного „раю".

Очевидно, що ця остання втеча 411-ох осіб не принесе Ярузельському похвали від Москви. Мабуть, або скасують такі прогулянки кораблем, під час яких люди можуть втікати, або збільшать число аґентів, що будуть цупкіше тримати на мотузках власних громадян. Це ганьба XX сторіччя, що большевицький переворот започаткував еру, в якій люди мусять втікати з рідної землі.

Іван Боднарук

ВЕЛЕТЕНЬ ДУХА

І сповістили світ всі святоюрські дзвони,
Що він осиротив престіл владик навіки,
Престіл світліший, ніж усі в світі царські трони,
Символ Христової любови та опіки.

(Остап Грицай)

Першого листопада 1944 року, рівно 40 років тому, відійшов у вічність Андрей Шептицький, один із найбільших митрополитів Української Католицької Церкви. В переломове сторіччя нашої історії післало нам Боже Провидіння велетня і подвижника єдности Христових Церков, а наших українських Церков зокрема. Провидіння дало, що в хвилини всенародної скорботи Митрополит Андрей був для народу правдивим батьком, вождем релігійного й національного відродження, знавцем і меценатом української культури, науки й мистецтва, творцем наших національних надбань, приятелем і опікуном студіюючої молоді, добродієм усіх потребуючих.

Виявляв завжди велике зрозуміння для наших господарських справ, а зокрема кооперації, брав участь в ідейних починах усіх більших наших господарських організацій і підприємств. Під його патронатом і при його допомозі постало перше українське товариство забезпечень на життя „Карпатія". Багато завдячувало Митрополитові також старе товариство „Дністер" у Львові, як теж наші банки. Уфундував Захист для сиріт, а вакаційні оселі й Пласт находили щорічний гостинний приют у митрополичих добрах. Митрополит Шептицький був відомий із великої щедрости й добродійности: вистачить згадати його фундації для Студитів у Зарваниці, Редемптористів, Василіян і Василіянок, для українських шкіл, бурс тощо. Закупив перед війною великий терен на Личакові й задумав заснувати там ряд модерних фабрик, зокрема скляну гуту, для якої особливо надавалися піскові терени. Але війна припинила цю працю і поклала на Митрополита інші нові обов'язки: зайнятися численними воєнними інвалідами й сиротами. Закупив великий будинок для товариства Українських Робітниць „Будучність". — Побудував при вулиці Длуґоша великий будинок під дівочу гімназію Сестер Василіянок. Для „Просвіти" віддав кількадесят морґів поля у Милованні, Товмацького повіту, де побудовано славну сільсько-господарську однорічну школу для селянської молоді. Для „Сільського Господаря" подарував у селі Коршові після парцеляції двір і 18 морґів лісу, де урухомлено садівничу школу.

Великий Митрополит, дбаючи про розвиток української науки, заснував у Львові Науковий Студійний Інститут та віддав йому на власність великий будинок і дуже цінну фахову бібліотеку з понад 4,000 томів. Підтримував українське мистецтво, допомагаючи молодим адептам мистецтва студіювати за кордоном та збувати предмети їхньої мистецької праці. Завдяки цьому один із найбільших західньоукраїнських малярів, Олекса Новаківський, повністю мав змогу посвятитися мистецтву.

На думку Митрополита Шептицького, повна злука наших двох віросповідань — це справа далекої майбутности. Вона стала б можливою тільки після довших змагань з обидвох боків — до себе наближуючись і взаємно себе пізнаючи. Щоб довести до єдности, треба передусім усунути роздори й ненависть. Митрополит сказав: „З притиском стверджую, що поєднання із Вселенською Церквою не вимаґає потреби відрікатися будь-якого звичаю чи обряду Української Православної Церкви". Митрополит Шептицький засудив насильство польських урядових чинників над православними та їхніми церквами та написав у тій справі пастирський лист. Той лист польська влада сконфіскувала.

За німецької окупації врятував Митрополит Шептицький від загляди поважну кількість жидів. Проти нищення жидів він видав пастирський лист п.н. „Не убий!" У листі до шефа гестапо Гімлера запротестував гостро проти винищування жидів і примушування української поліції до участи в тій акції. У своєму посланні з 1942 року остерігав навіть тих, що під примусом допомагали в акції проти жидів та заборонив їм давати релігійно-церковні послуги.

Переховував довгі роки в святоюрських забудованнях і манастирі Студитів **понад 150 жидівських дітей і старших, а між ними рабина Кагане та його дочку й сина. Автор книжки й численних статтей Ісаак Левін, що перебував два роки в манастирі Студитів, пише: „Приблизно 500 монахів і священиків знали про присутність жидів, але не було ні одної зради й ні один жид не попав у руки нацистів".** Кажуть, що Гімлер наказував арештувати Митрополита, але Ляш, губернатор Галичини, довів недоцільність такого кроку з приводу великої популярности Митрополита.

Де тільки появлявся Митрополит Андрей, усюди робив велике враження на присутніх. Велика постать, маєстатична голова з рисами біблійного патріярха, вкрита сивим волоссям, голова мудреця і справжнього володаря душ і людських сердець, постать у скромній чернечій рясі була духовим велетнем нашої розтерзаної доби. Своєю великою особистою культурою робив велике враження на чужинців. Своєю особою прищепив у народі те, що дає форму народній масі і зцілює її в єдність, а саме пошану для авторитету. В народі він виріс до постаті загальнопризнаваного авторитету та заслужено став духовим сувереном народу. Митрополит Шептицький — це неначе уособлення найцінніших вартостей і діяння Христової благовісти на землях України. Любов до Бога й до ближніх була рушієм усієї діяльности його, бо тільки з любови до Бога і свого народу він прийняв до серця Боже покликання і піднявся виконати велике завдання.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Теодор Терен-Юськів

Концерт „Верховинців" у пам'ять О. Ґензи

Запальний ентузіяст, вчитель молоді, пропаґатор українського танцю, сл. п. Олег Ґенза, якби причуваючи кінець свого не старого ще віку, зорганізував у 1983 році блискуче турне свого нюйоркського сумівського ансамблю „Верховинці", якого він був і основником і постійним вчителем, по Канаді і ЗСА. Це успішне турне і було його лебединою піснею. Сповнений творчих плянів відійшов від нас талановитий організатор, невгамонний учитель народного танку, цього такого важливого, культурно-виховного, в нашому, а особливо в житті української молоді, чинника.

Добре сталось, що „Верховинці" почали продовжувати дальшу працю під проводом такої ж ентузіястки танку, дружини Олеґа, Дарії, яка провадила і дальше провадитиме групу молодих танцюристів. Маймо надію, що вона потрапить дати собі раду з нелегким завданням.

Ще до річниці смерти свого вчителя вшановано його пам'ять гарним і успішним концертом 28-го жовтня ц.р., в залі Фешин авдиторії, що так живо пригадав і поставив перед очі глядачів ще раз панораму довголітньої, бож понад 30-літньої праці незабутнього Олега Ґензи. Адже в більшості програма складалась з його танків чи задумів. За жіночі танки відповідала його дружина Дарія.

Недоліком програми був брак української програмки.

Коротке слово про приявного на залі Ґензу вже тільки своїм духом сказав д-р Аскольд Лозинський.

Передусім треба ствердити, що всі танцюристи, як дівчата, так і хлопці, представились дуже додатньо. Строї були гарні, вигляд облич і очей у піднесеному настрої, якби вираження рішучого бажання принести честь імені свого невіджалуваного вчителя. Гадав дехто, що як зникне з віднокруга якийсь там Строцький, то не стане виконавців одноразової присядки чи присюдів. Та ні, наш танець живе у крові кожного українця і молоді хлопці знову збирають признання і подив за свої знамениті присядки. А при цім нам теж ніколи не вільно забувати, що найбільшою танцівницею світу на полі мистецтва танцю — це безконкуренційна солістка балету Большого театру в Москві, буковинка Людмила Семеняка.

Оркестра була одним із найміцніших чинників концерту. Музиканти Славка Косіва, спочатку тільки заголосні дещо, грали ритмічно і з душею, як ніколи. Це відчули всі, головно в трохи слабшому танку, але у зворушливому супроводі до відомої мелодії „Владико неба і землі" чи „Молитви".

В цілому програма концерту була до деякої міри перевантажена. Бо крім танцюристів, виступала двічі оперова співачка Марта Кокольська-Мусійчук та двоє бандуристів з „Гомону степів".

Публіка, головно молоді глядачі, були не тільки вдячні, але просто одушевлені у своїм захопленні виведеними танцями.

Вся група „Верховинців" розпочала програму відомим, повільним „Привітом" О. Ґензи. Потім дівочий ансамбль вивів „Верховино" Д. Ґензи. І знову побачили ми Олегів мішаний, ефектовний танець „Гуцулку". Парубоцький „Аркан" у своїм розмаху випав дещо зашвидкий. Дівоча „Тропотянка" була мабуть найкращим写 писом дівчат. Добре враження чинить завжди „Вітер", чоловічий „Повзунець" — це одна з оригінальніших продукцій ансамблю. „Молитва", на жаль, і дальше застатична, перерви між кроками надто розтяглі, характер більше руханковий, як балетний. Проте всеж таки можна б пробувати оживити її, бо музика дуже добра.

Сопрано М. Кокольська-Мусійчук виступила з такими піснями, як „На верхах" (сл. О. Луцького), муз. І. Соневицького, „Тайна" (сл. Олеся), муз. С. Людкевича та з недуже цікавою арією з опери „Гайдамаки" муз. Ю. Мейтуса. А пізніше з народними „Ой не світи місяченьку", „Дощик" в обр. Лисенка та „Як давно" Г. Китастого. Голос її звучав опановано, піяна були гарні. Проте перебудова залі для акустики (випуклі квадрати на стінах біля сцени) не зовсім корисні для краси звуку і чистоти тону. Може це тільки тому, що співачка стояла перед спущеною куртиною. Отже з кінцевим вирішенням треба підждати.

Акомпаньювала задовільно (хоч приґравка до „Дощику" вимагала б куди більшої грації) Тетяна Поташко.

По перерві вивели „Верховинці" „Обжинки", а дальше темпераментного „Козачка" у виконанні квартету — одної танцюристки і трьох мужчин в особах: О. Ґенза, О. Декайло, М. Масний і А. Рудзінський. Досить складні „Вечорниці-сватання" з низкою танків не пройшли зовсім гладко. Постала бо в половині танцю непередбачена перерва спричинена якимсь недоглядом. На всякий випадок закінчення цієї сцени славетним „Гопаком" затерло той недолік у середині монтажу. Солістами, крім тих з „Козачка", були Д. Ґенза, Т. Оберишин, А. Ґбур, Д.Г. Ґенза, І. Ховалко, Л. Лавро, І. Барна та М. Яблонський.

Всі наші вчителі народного танку, хотя-нехотя, му-

(Закінгення на стор. 4)

О.Т.

ЧОМУ АКАДЕМІК Е.П. КИРИЛЮК НЕ ДОГЛЯНУВ УКРАЇНЦІВ У КОШЕЛІНІ

„Літературна Україна" у 30-му числі з 26-го липня ц.р. подала новинку свого власного кореспондента, що визначному літературознавцеві академікові Евгенові Кирилюкові прислали з далекої місцевости в Польщі, з Білого Бору, Кошелінського воєводства ювілейну медалю, як це точно подає кореспондент, „за заслуги у розвитку вітчизняної культури і освіти".

Це не така вже важлива річ ця медаля, на якій з одної сторони портрет Тараса Шевченка, неодмінно в кучмі і в кожусі, а з другої — цитата українською мовою „Учітеся, брати мої, думайте, читайте і чужому научайтесь, і свого не цурайтесь" з підписом поета. У Кирилюка важливіші відзначення включно з Ленінською премією за 1964 рік і державної премією УССР за 1980 рік. Але ця медаля мала б бути признанням від, — як пише цей кореспондент — „польських друзів". Непогано, коли „польські друзі" вшановують „вітчизняного" літератора та ще й за заслуги у розвитку „вітчизняної" культури і освіти. Правда, краще, якщо б цей вчений похвалився заслугами для української культури й освіти, навіть для самих зв'язків із польськими друзями та й самою Польщею.

Виходить, що Евген П. Кирилюк побував в 1959 році в цій місцевості на „відзисканих" Польщею від Німеччини західніх теренах Польщі, у Білому Борі, де в той час відкривали нову школу і назвали її іменем Тараса Шевченка. Дуже похвально.

Але чому ж наш „вітчизняний" академік і тоді, 25 років тому, і тепер з нагоди ювілею, не завважив, що ці його польські приятелі в Кошелінському воєводстві не такі уже польські. Чей же відомо напевно вченому академікові, що на так званих „відзисканих землях", що належали Німеччині, поселилось, почавши від 1947 року, багато українців, а саме мешканців Лемківщини, що її з ласки Сталіна віддано Польщі, а населення насильно переселено в Україну, а частину закинено аж на західні окраїни Польщі.

І саме Кошелінське воєводство — це в головному місце нового поселення наших лемків, вигнаних і польськими і таки своїми вітчизняними військами з прадідівської землі. Ці українські поселенці живуть більшими скупченнями саме в Кошелінському воєводстві. Вони мають там і свої школи, мають свої парафії, мають свої хори і тримаються своєї національности, своєї віри і своїх традицій. Чи не важливіше було б, щоб наш вчений академік, а з ним і „вітчизняний" кореспондент та й і сама „Літературна Україна" більше уваги присвятили не так польським друзям і зв'язкам з польськими друзями, а таки своїм власним братам, що їх так важко разом з польськими друзями покривдили.

Чи не прийшло на думку вченому академікові, та й не менше розумному, напевно, „вітчизняному" кореспондентові, що про Шевченка в далекому Кошелінському воєводстві могли почути тільки від тих саме покривджених лемків і ця школа в Новому Борі радше школа таки для наших дітей, для яких Шевченко не якийсь далекий „символ непорушної дружби й інтернаціоналізму" — як це гарно занотував цей кореспондент у своїй кореспонденції в „Літературній Україні", але рідний український поет, від якого вони вчаться шанувати свої національні традиції.

Справді стає сумно, коли бачимо, як „вітчизняні" діячі намагаються шукати інтернаціональних зв'язків, а забули про своїх рідних братів, чи то у Польщі, чи то у Чехо-Словаччині, чи навіть в Румунії.

І в Польщі, і в Чехо-Словаччині, і в Румунії українці затримали своє національне обличчя, намагаються утримувати свої школи і парафії, вивчають рідну мову і затримують давні традиції. І їм треба було б прийти з допомогою. У всіх згаданих країнах існують українські видання, про що чомусь не інформує „Літературна Україна" та й не старається допомогти їм. Ось недавно прийшла загроза припинити єдиний в Польщі український тижневик „Наше слово", що публікує систематично „Лемківську сторінку" саме для тих наших братів, які поселились і живуть у Кошелінському воєводстві. Та ми не чули, щоб наші „вітчизняні" діячі з „Літературної України" станули на захист цього єдиного в Польщі українського часопису.

„Літературна Україна" — як про це і пишуть сторінки цієї газети, — зацікавлена в розвитку вітчизняної культури й освіти, а не української, бо вже навіть це слово „український" втрачає право громадянства на сторінках цього офіційного органу Правління Спілки Письменників України.

Лев Яцкевич

Під блакитним небом Львова та мої зустрічі з Кос-Анатольським

III

Музичним керівником нового студентського театру став Анатоль Кос, а його членами Луць Лісевич — театральний дорадник, Ярослав Гевко та Роман Петріна — хореографія, Володимир Бохенський та автор цих рядків — літературні дорадники, Едвард Жарський, Володимир Середа, Парахоняк-Козак, Богдан Цісик та Люба Крушельницька — виконавці, Евген Козак, Александер Курочко, Володимир Процінський, М. Лозинський та А. Хлебич — хор ревелєрсів, Люба Крушельницька, Слава Гаращак, Оля Твердохліб, Дарія Ніжанковська, Ірена Соколовська та О. Кобзяр — балет, Іванна Нижник — мистецьки декоратор, Л. Яблонський — оркестра, Слава Гаращак та автор цих рядків — конферансьє.

Цей театр почав свій дебют ревією „Біг пес через овес", авторами якої були Слава Гаращак (літературний псевдо Оксана Керч), її сестра Люба Крушельницька — літературний псевдо — Софія Наумович) та автор цих рядків. Музику до неї скомпонував Анатоль Кос, а саме: „Бродвей" (балетний вступ), „Прийди, царенку, мій до мене" (танго), „Не питай" (вальс), „Наталко, як палко" (фокстрот), „Бо 'Україна' добра є дружина" (словфокс), та „Біг пес через овес" (фінал).

Прем'єра тієї ревії відбулася пізньою осінню 1932 року в залі Українського Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові. На жаль, з приводу фінансових труднощів та особистих непорозумінь, цей театр швидко розв'язався.

Я спинився трохи довше в своєму спогаді про театр „Золотий Усміх" тому, що в нещодавно опублікованій ОМУС-ом об'ємистій книзі про український театр немає про нього навіть згадки. Дарма, що він виставив першу оригінальну українську ревію на терені Галичини, яка одночасно була першим публічним виступом видатного львівського композитора б.п. А. Коса-Анатольського. З тієї причини хоч театр „Золотий Усміх" пролетів метеликом крізь українську театральну дійсність, його слід уважати провісником також короткотриваючого театру малих форм „Веселий Львів".

Епілог

Котилися дні, мов барвисті коралі намиста. У Львові 1944 року пахтіли ще медомлійні акації, але в повітрі неслася вже гроза фіналу Другої світової війни. Це був мій останній день перебування у Львові, сповнений носталгійного смутку та непевної майбутности.

У душі якийсь незнаний голос нашіптував мені, що більше я вже Львова не побачу. Сьогодні я мав зустрінутись із А. Косом, о годині 12-ій вполудне, ще залишилася не ціла година часу. Мої ноги несвідомо понесли мене до храму св. Юра, де я помолився та поцілував його холодну, кам'яну долівку. А потім я ще востаннє глянув на святоюрський палац й подумав, що робить тепер князь української церкви? Мабуть, сидить у своєму плюшевому фотелі, похилений і задуманий. Вантаж думок схилив його високе чоло. Про що він так важко думає? Може про те, як захистити своє стадо перед апокаліптичною загрозою майбутнього...

Вертаючись з Храму св. Юра, мій зір впав на порослі диким виноградом мури, ексклюзивної колись, дівочої гімназії „Сакракер", учениці якої в синіх спідничках та ясно-блакитних блюзках рекрутувалися здебільшого з-поміж „благородних" дочок галицьких дідичів. Яка доля жде тебе, „високопанська" гімназіє у новій невідомій дійсності? Але не було часу на довші роздуми, мої бо ноги понесли мене повз маєстатичну Українську Академічну Гімназію — унікальну галицьку „оранжерію", яка на протязі 100 років вирощувала запашні квіти політично-свідомого українства. Яка доля жде тебе львівська Альма Матер багатьох поколінь української інтеліґенції? Сьогодні за твій „Альманах" зводяться бої на еміґрації. Невідомо тільки чи ти знаєш про те? — запитував я тоді, але темні мури мовчали, не давали жадної відповіді.

У мене залишилося ще неповних 10 хвилин часу, тому залишаю Академічну Гімназію та унапрямлюю свою ходу до Політехнічної Бібліотеки, на вулиці Уєйського, на мою умовлену зустріч з Анатолем Косом. Його ще немає — дивлюся востаннє на фронтон будинку модерної Технічної Бібліотеки, над входом якої видніє напис: „Hic mortui vivunt et muti loquntur!" („Тут живуть померлі й німі говорять"). Я завжди захоплювався тією глибокою сентенцією, хоч не завжди користувався тією бібліотекою для поглиблення технічного знання. І не один вірш чи статтю я написав у ній для „Дажбога", „Неділі" чи „Життя Знання", на відкритому підручнику „Термодіаміки" чи „Міцности матеріялів".

Але ось прямує до мене мій друг — А. Кос — високий красень, із вічно замріяно-розсміяними очима. Ми сидимо вже декілька хвилин, мовчки, на лавці, на площі св. Юра. Врешті я перервав пригноблюючу мовчанку: „Отже, що ти вирішив, Таці, — їдеш, чи залишаєшся у Львові?" „Я залишаюся" — впала його відповідь, тверда, наче камінь. — „Я, як знаєш, Левку, ціле своє життя мріяв, та мрію далі про можливість присвятитися повністю музиці, яка стала стихією мого життя. Циганська мандрівка на Захід мені тієї можливости не дасть — тому я вирішив залишитися зі своїм фортепіяном у Львові, на рідній землі, на якій, вірю, діб'юся колись височин музичної творчости, а може й слави".

Липневий вітер м'яко колисав вітами дерев, а в костьолі св. Магдалини дзвони грали меланхолійно курантові мелодії. Ми встали, обнялися та міцно стиснули собі руки. Таці на прощання передав мені свою новоскомпоновану пісню „Конвалії", яку я розгорнув та прочитав свої власні слова:

„Ми всіли в відчаї
В два різні трамваї,
В розбіжні трамваї життя"...

Кінець.

ОСІННІ МІСЯЦІ — ЦЕ ЧАС ІНТЕНСИВНОЇ СОЮЗОВОЇ ПРАЦІ. НЕ МОЖЕ БУТИ НІ ОДНОГО ВІДДІЛУ, ЯКИЙ НЕ ВИКОРИСТАВ БИ ЦИХ МІСЯЦІВ ДЛЯ ЗБІЛЬШЕННЯ СВОГО ВІДДІЛУ ТА СКРІПЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Український Ню Йорк у 40-ий день смерти св. п. Патріярха Йосифа

У 40-ий день смерти св. п. Патріярха Києво-Галицького і всієї Руси-України Помісної Української Католицької Церкви Блаженнішого Отця Йосифа у вівторок, 16-го жовтня ц. р., у церкві св. Юра при 7-ій вулиці, в Ню Йорку о 7 годині вечора була відправлена заупокійна Архиєрейська Служба Божа з Панахидою. Владика Василь Лостен відправив Службу Божу у співслуженні о. пароха ігумена Патрикія Пащака, о. Севастіяна Шевчука і о. Лева. Церква була заповнена вірними, які прийшли, щоб спільно піднести молитви до Всевишнього Господа не тільки за душу Патріярха Йосифа, але й просити його, щоб він далі заступався за нашу Церкву й український народ перед престолом Всевишнього.

Під час Служби Божої о. парох П. Пащак, ЧСВВ, виголосив проповідь, присвячену Патріярхові Йосифові. Слід підкреслити, що о. Патрикій був безпосереднім учасником похоронів Блаженнішого Патріярха у Римі. Під час величавих похоронів було чимало глибоко зворушливих моментів, які надовго залишаться у пам'яті всіх учасників. Дещо з цього було помітно у проповіді о. П. Пащака. Проповідник звернув увагу вірних на те, що часто багато провідників народу приходять на це становище непідготованими. Коли ж ідеться про нашого церковного і національного провідника Блаженнішого Верховного Архиєпископа Йосифа і Кардинала Сліпого, то слід зазначити, що він довго готувався. Господь довго його випробовував ще на волі, а згодом у Київській тюрмі, а після цього далеко, далеко на засланні. Це був довгий і тяжкий час. Після такої довгої і важної підготови Блаженніший Отець Йосиф став нашим церковним лідером, керував нашою Церквою. Отець Пащак підкреслив і наголосив те, що ми, на жаль, нашого Блаженнішого Верховного Архиєпископа Йосифа не слухали. Без сумніву, о. П. Пащак сказав святу і незаперечну правду. Варто відмітити, що небагато є таких людей, які мають відвагу сказати правду—признатись до своєї, чи наших помилок.

Варто пригадати, що Патріярх Йосиф залишив для нас для здійснення своє унікального значення „Завіщання". Після Св. Літургії була відправлена Панахида, під час якої співав церковний хор під диригентурою Івана Хомина. На закінчення спільних молитов прозвучали жалобно-мелодійні слова „Вічная пам'ять..."

Жалобні сходини на пошану пам'яті св. п. Патріярха Йосифа

Заходами нюйоркського Відділу Українського Патріярхального Товариства у п'ятницю, 19-го жовтня ц. р. у великій залі Українського Народного Дому о 7-ій годині вечора відбулись Жалобні сходини, присвячені пам'яті Патріярха Йосифа. На головній стіні на малиновому полотні висів портрет Патріярха роботи мистця Михайла Мороза. Сходини відкрив, привітавши присутніх, і провів молитву містоголова інж. Любомир Зєлик який попросив голову Відділу Т-ва Миколу Галіва виголосити слово, присвячене св. п. Патріярхові Йосифові.

Промовець сказав, що дати повну і всесторонню оцінку типу людини, якою був Патріярх Йосиф без відповідної перспективи часу є прямо неможливе. Тому автор у своєму слові згадав тільки про деякі важливіші фрагменти з життя і творчости Блаженнішого та підкреслив, що такі люди як Патріярх приходять раз на сто і більше років.

Блаженніший Йосиф своєю появою на волі започаткував нову сторінку в історії нашої Церкви і збудив вірних, немов з летаргічного сну, до нового творчого життя, вказавши їм мету і ціль, до якої вони повинні безперебійно прямувати. Хоч українська громада довший час жила у вільному світі, але їй не вдалось зацікавити своїми проблемами світову опінію, що з великим успіхом своєю працею і особистістю осягнув Блаженніший Отець Йосиф. Завдяки йому вільний світ познайомився з проблемами Української Церкви й українського народу. Завдяки Патріярхові постали різні церковно-мирянські і релігійні формації, які провели вагому працю і, щонайважливіше, стали носіями його ідеї патріярхату, яку й далі продовжують здійснювати.

Зі смертю Патріярха Йосифа закінчилась одна сторінка--подиву гідний період історії нашої Церкви, а відкрився другий невідомий. Старaймось продовжувати у дусі Завіщання Патріярха Йосифа.

Після виголошеного слова присутні миряни мали можливість оглянути фрагменти з похоронів Блаженнішого Патріярха Йосифа, які висвітлив Ярослав Кулинич. Правда, фільм ще не був належно опрацьований і не озвучений, але все ж таки учасники хоч трохи мали можливість побачити величавий похорон св. п. Патріярха Йосифа у Римі. І знову Л. Зєлик подякував присутнім за участь і закінчив Жалобні сходини молитвою.

Наукова конференція НТШ присвячена Патріярхові Йосифові

Заходами управи Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗСА в неділю, 28-го жовтня ц. р., у домі НТШ в Ню Йорку відбулась наукова конференція, присвячена св. п. Блаженнішому Патріярхові Йосифові. Конференцію відкрив коротким вступним словом і нею проводив голова НТШ д-р Ярослав Падох. Він привітав Блаженнішого Митрополита Української Православної Церкви Мстислава, який прибув, щоб своєю участю віддати свій поклін Патріярхові Йосифові. Блаженнішого Митрополита Мстислава на похоронах у Римі заступав Владика Володимир Дідович і о. Дубицький. Митрополит Мстислав розказав про свої безпосередні зустрічі з св. п. Патріярхом Йосифом, підкресливши його особливі й вийняткові риси, думки та щирі спроби діялогу. При цьому Митрополит згадував про свої зустрічі й з іншими владиками нашої Церкви, зокрема тепло згадував про Владику Будку.

Першу доповідь на тему: „Богословські твори Блаженнішого Патріярха Йосифа виголосив о. д-р Іван Біланич. Доповідач підкреслив вийнятковий вклад св. п. Патріярха Йосифа у літературу української богословії. Назвав низку його творів, а після цього деякі з них проаналізував. У цих творах Блаженніший Йосиф своїм особливим розумінням давав розв'язку складних богословських питань. Доповідь була широко і дбайливо опрацьована.

Проф. Василь Ленцик говорив на тему: „Отець д-р Йосиф Сліпий—професор і ректор Богословської Академії у Львові". Доповідач, як студент тої ж Богословської Академії, говорив про Патріярха Йосифа, як суворого, але справедливого педагога. Блаженніший Отець Йосиф мав дуже добру підготову для педагогічної праці. Але слід підкреслити, що Блаженніший Отець Йосиф був не тільки добрим падагогом і керівником-ректором Богословської Академії, але заразом добрим організатором української науки у загальному. Блаженнійший Отець Йосиф плянував, щоб Богословська Академія перемінилась в університет з різними факультетами, а не тільки з богословією. Він мав у пляні піднести рівень української науки, як також рівень культурно-економічного життя українського народу. На жаль, воєнні події Другої світової війни перекреслили пляни. Він старався, щоб студенти Богословської Академії одержали добре знання і підготову до душпастирської праці.

Доповідач підкреслив, що Митрополит Слуга Божий Андрей добре знав, що він робить, коли покликав о. д-ра Йосифа на професора, а згодом ректора Богословської Академії. Вклад Блаженнішого у розвиток богословської думки залишився ще не оцінений.

Д-р Леонід Рудницький говорив на тему: „Образ Блаженнішого Патріярха у літературі". Доповідач у своїй дбайливо опрацьованій доповіді представив своєрідний огляд літературних творів, у яких сюжетом творів став св. п. Патріярх Йосиф. Рудницький згадав відому книжку, що була „бестселер" „Черевики рибалки" австралійського автора Моріса Веста.

До речі, коли ця книжка була написана, Блаженніший Йосиф страждав і карався далеко на засланні. Доповідач провів літературну аналізу творів про Патріярха Йосифа. Назвав твори польських авторів, що писали про Блаженнішого Отця Йосифа—Юзефа Лободовського і Ст. Баліцького. З українських авторів, що писали поезії чи цілі поеми назвав Зою Когут з Австралії, Леоніда Полтаву, Романа Завадовича, Євгена Кременка, Богдана Стефанишина й інших. Називав їх поезії, читав і аналізував та порівнював їх поезії і поеми. В загальному доповідь була опрацьована зі знанням проблематики, добре виголошена і викликала серед присутніх велике зацікавлення.

З коротеньким спогадом про Патріярха Йосифа виступив о. д-р Мелетій Войнар. Керуючий науковою конференцією д-р Ярослав Падох подякував доповідачам за їх цінні доповіді, а присутнім за участь.

М. Г.

УПРАВА КОМІТЕТУ НЮЙОРКСЬКОЇ ОКРУГИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

має шану запросити Вас на

ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ

для відзначення

90-ти РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

який відбудеться

в СУБОТУ, 8-го ГРУДНЯ 1984 р. о год. 5-ій по полудні в залі школи СВ. ЮРА 215 Схід 6-та вул., Ню Йорк

В ПРОГРАМІ БЕНКЕТУ:

Відкриття .... МИКОЛА ХОМАНЧУК
голова Окркги

Святочне слово .... Д-р ІВАН О. ФЛИС
головний предсідник УНСоюзу

У мистецькій частині:

Вокальний Ансамбль „ПРОМІНЬ" з Ню Йорку під проводом ...... мґр БОГДАННИ ВОЛЯНСЬКОЇ

Сольо-сопрано .... ЛЯРИСА МАҐУН-ГУРИН

Вручення почесних плякет для довголітніх заслужених піонерів УНСоюзу

Тостмастер Бенкету ред. ВОЛОДИМИР ЛЕВЕНЕЦЬ

Вступ на Бенкет $20.00 від особи, разом з коктейлем.

Просимо ласкаво зголосити свою участь у Бенкеті до 25-го листопада ц. р., пересилаючи зголошення на адресу:

MYCHAJLO JUZENIW
206 East 9th Street
New York, N. J. 10003.

ОБ'ЄДНАННЯ МИСТЦІВ УКРАЇНЦІВ в АМЕРИЦІ

запрошує на

відкриття виставки картин зимової тематики

ЯРОСЛАВА ВИЖНИЦЬКОГО

**НЕДІЛЯ, 2-го грудня 1984 р. год. 1-ша по пол
Ґалерія ОМУ А 136 2-га Аве., Ню Йорк, Н. Й.**

**Виставка відкрита в будні дні від 6-ої до 8-ої веч.
в суботу і неділю від 1-ої по пол. до 8-ої веч.
в часі від 2-го до 9-го грудня включно**

**Виставку влаштовує
Карпатський Пещетарський Клюб**

ПАНЕЛЬ ВІДДІЛУ

УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОЇ РАДИ в НЮАРКУ,

який мав відбутися 1-го ГРУДНЯ 1984 р. є

ВІДЛОЖЕНИЙ

з технічних причин, про нову дату своєчасно повідомимо

Проф. Андрій Гнатишин— композитор і диригент

В 1938 році появилася перша композиційна праця молодого абсольвента Віденської Консерваторії композитора Андрія Гнатишина. Це була Служба Божа для чоловічого хору, що стала початком його безперервної, продуктивної композиторської діяльности до сьогоднішнього дня.

Проф. Андрій Гнатишин

Проф. А. Гнатишин народився 26-го грудня 1906 року в Чижикові коло Львова. По гімназійній матурі спочатку студіював філософію в Богословській Академії у Львові, а опісля музику в Музичному Інституті ім. Миколи Лисенка.

Наш Митрополит Кир Андрей Шептицький, щедрий меценат українського мистецтва, добачивши в молодому студентові великий талант, дав йому змогу повністю посвятитися музиці і вислав на поглиблення музичних студій до Відня, тодішнього центру музичного життя в Европі. Це були 30-ті роки. По закінченні музичних студій А. Гнатишин вирішує залишитися на постійно у Відні, де одружився з українською красунею Евгенією Мороз. Обоє виховали зразково своїх дітей Віру, Ігоря і Любов, які співають в хорі свойого славного тепер батька. Композитор А. Гнатишин постійно працює над собою, цікавиться усіма проявами в українській і европейській музиці, підтримує контакт з професорами Музичного Інституту ім М. Лисенка у Львові, стежить за розвитком української музики в Києві, Харкові і Полтаві, готується до великого лету в широкий український музичний світ.

В роках 1941-43, на замовлення о. Северина Сапруна, тодішнього директора Львівського Інституту Народної Творчости, А. Гнатишин компонує дві Служби Божі в триголосному укладі, які були призначені для наших вояків.

Коли Апостольська Візитатура Української Католицької Церкви в Берліні за урядування о. прелата д-ра П. Вергуна проголосила конкурс на написання нової Літургії, А. Гнатишин опрацював Службу Божу для чоловічого хору на „Галицьких Розспівах".

В 1945 році появилася в Канаді його нова Служба Божа для чоловічого хору, яку видав диригент Іван Трухлий. В міжчасі А. Гнатишин працює з хором при церкві св. Варвари у Відні, починає компонувати сольові пісні з фортепіяном, видає своїми скромними матеріяльними засобами ефективні пісні для чоловічого і мішаного хору. З цього періоду слід згадати такі його твори як „Жита", „Пісня", „Моя мамо", „Подайте вістоньку", „Розрита могила", „Ой, дуду, дуду", „Ой, мій милий умер, умер", жартівлива пісня „Умираю, моя мати", „Гей, порадьте, добрі люди", „Козак", „Люблю", Весняні дні", „Не хочу співати" і багати інших. Це пісні на соля і дуети.

На чоловічі і мішані хори слід згадати найбільш популярні і співані нашими хорами пісні „Через поле широкеє", „Думи мої", „Блажен муж", „Садок вишневий", „Геть, вороги з України", „Ой, сів кіс на покіс", „Пісня про скупого кума", „Засумуй, трембіто", „Богородице Діво" зі сопрановим сольом, наші Коляди, веснянки і гагілки, маєстатичне „Христос Воскрес" зі сопрановим сольом, дуже ефективна збірка народних коломийкових мелодій під назвою „Гомін села", з баритоновим сольо „Журо ж, моя журо, тось мя зажурила" і ліричним теноровим заспівом „В вишневім садочку соловій щебече, концертове „Єдин Свят і Хваліть Господа" з жіночим дуетом і мішаним хором і врешті музична обробка безсмертної коломийки „Ой, музику дуже люблю", яку залюбки виконують усі наші хори в розсіянні і в Україні.

В 1966 році композитор видає першу Службу Божу на мішаний хор з усіма літургічними додатками на урочисті свята і на час посту. Того ж року опрацьовує Службу Божу на „Закарпатських мотивах," на основі Ірмологіону Івана Бокшія. В 1968 році вийшов збірник А. Гнатишина п. н. „Пісні на слова Тараса Шевченка".

22-го травня 1977 року в Чикаго посвятчували новозбудований величавий храм св. Иосифа, де парохом тоді був підприємчивий молодий священик о. крилошанин Йосиф Шарий. Він замовив у композитора А. Гнатишина спеціяльну Службу Божу, яка належно віддзеркалювала б Божу могутність, славу і красу. Три об'єднані хори Чикаґо під назвою „Хор ім. Митрополита Андрея Шептицького" виконали цю нову Службу Божу під мистецьким керівництвом самого композитора проф. Андрія Гнатишина. Цю т. зв. „Чикаґську Службу Божу" видано на платівках (дир. Ю. Позняк). Крім цієї Служби Божої о. Й. Шарий замовив у композитора Службу Божу в народньому стилі при використанні київських і галицьких мотивів. Отцеві крилошанинові Йосифові Шарому за його дбайливість у плеканні нашої церковної музики належить особливе признання від нас усіх. Це приклад, гідний наслідування.

В 1977 році виходять збірка пісень для чоловічого хору під назвою „Рідні Звуки" і співаник „Збірка Пісень" для мішаного хору. Для нашої молоді опрацював кілька збірників під назвою „Рідна Пісня".

Згодом появилася ще одна Служба Божа на три голоси, яку замовив у композитора жіночий хор „Веснівка" під керуванням Квітки Зорич-Кондрацької.

На просьбу о. В. Жолкевича з Торонто проф. А. Гнатишин опрацював Службу Божу для дитячого хору в легкому укладі, а для свойого хору у Відні „Самолівкову Службу Божу" для всенароднього співу.

Крім компонування Служб Божих проф. А. Гнатишин музично опрацьовує „Вечірню і Молебен" до Пресвятої Богородиці, Воскресну Утреню, Тропарі, Кондаки і Богородичні, пісні із „Збірника" оо. Василіян.

На честь Владики Ніля Саварина з Канади пише спеціяльну Кантату, а для нашого Верховного Архиєпископа Кардинала і Патріярха, Блаженнішого Отця Йосифа опрацьовує великого формату музичний твір у формі святочної кантати. Власним коштом видає збірку Марійських пісень під назвою „Богородиці на Славу" на мішаний хор. У цьому Збірникові є, між іншим, його прекрасна молитовна композиція „Богородице Діво" із сопрановим сольом.

Оригінальною композицією проф. А. Гнатишина є „Псалом" на слова Тараса Шевченка „Чи ти мене, Боже, забуваєш" для мішаного хору з баритоновим сольом у супроводі фортепіяна.

Новим твором з релігійною тематикою є композиція „Рука Івана Дамаскина" на слова Івана Франка. Це є музична поема у формі малої ораторії для мішаного хору і солістів у супроводі оркестри. На чоловічий хор появилися його композиції на слова Т. Шевченка (крім вище згаданих): „За думою дума", „За байраком байрак", „Розрита могила" і інші. На слова Лесі Українки скомпонував „Колискову" і 35 пісень для чоловічого „Басового Квартету".

Менше знаємо про інструментальну, композиторську творчість проф. А. Гнатишина. Ці твори ще чекають свого видавця. Це фантазія на Стрілецькі теми, струнний квартет на тему наших веснянок, тріо для скрипки, віолі і фортепіяну на колядкових мотивах і багато інших, незнаних нам інструментальних композицій. Оркестральну літературу збагатив більшим музичним твором п. н. „Українська сюїта", вже виконувана у віденському радіо, на концертах у Берліні і в Буенос-Айресі в Арґентині. У т. зв. „культурній виміні" між Австрією і Канадою ця сюїта була виконана по радіо в Монтреалі 22-го листопада 1969 року.

В травні 1980 року проф. А. Гнатишин закінчив оперу „Олена", для якої сам написав лібретто.

Около 200 пісень, оригінальних композицій і музичних обробок є записані на платівках. Накладом „Українського Відділу Ватиканського Радіо", за старанням о. Софрона Мудрого вийшло багато платівок. На платівки записано також Службу Божу в Римі 1979 р. під час відвідин віденським хором Святішого Отця. В 1980 році за старанням о. Софрона Мудрого появилася чергова платівка п. н. „Різдво в українських колядках".

Крім композиторської діяльності проф. А. Гнатишин працює як диригент широко відомого хору при церкві св. Варвари у Відні. З цим хором часто виступає у Відні і в інших містах Австрії, пропагуючи нашу музично-вокальну і інструментальну культуру. В цьому хорі крім українців співають чужинці, які високо оцінюють композиторський, диригентський і музичний талант професора А. Гнатишина. Ім'я проф. Андрія Гнатишина відоме усім українцям в Україні і в розсіянні, а головно мистецьким кругам: солістам, хористам, диригентам і любителям української пісні. Пісні, скомпоновані для вокальних чи інструментальних солістів і ансамблів, відзначаються музичною прозорістю і вокальною легкістю. Мелодика в композиціях А. Гнатишина відіграє важну ролю. Його пісні промовляють до нашої душі, тому їх співають усюди, де живуть українці. Хоча вони згармонізовані багатими музичними засобами, їхня музична мова ясна і зрозуміла для виконавців і для слухачів. І в цьому їхня вартість і сила.

У 75-річчя творчого і про-

(Закінчення на стор. 4)

В 40-ий ДЕНЬ СМЕРТИ

нашої Дорогої Тети

бл. п. РОЗИНИ ІВАСИКІВ

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в СУБОТУ, 1-го ГРУДНЯ 1984 р., о год. 8-ій рано в церкві ЧЕСНОГО ХРЕСТА, Асторія, Н. Й.

Просимо знайомих згадати Покійну у своїх молитвах.

•

В пам'ять Покійної Тети складаємо 60.00 дол. на сиріт у Бразилії.

ДАРІЯ ЧИЖИК
ЛЮБА І ЯРОСЛАВ ДАРМОГРАЇ
ХРИСТЯ І ПАВЛО КРАМАРЕНКИ
РОМА І ТАМІ РУНІ

П О Д Я К А

Цією дорогою складаємо подяку Рідним, Друзям і Знайомим за участь у похоронних обрядах

бл. п. БОГДАНА ЗОРИЧА

зокрема подяка тим, що прибули здалека: д-р Іван Флис, Володимир Сохан (Ню Йорк), Юрій Гвоздулич і мґр Іван Геврик (Вінніпеґ), родина Хом'яків (Едмонтон).

Щира подяка за надіслані квіти, за Св. Літургії, за пожертви в сумі $4,795.00 на добродійні цілі: Патріярший Фонд, Комісія Прав Людини при СКВУ, Науково-Дослідний Фонд ім. О. Ольжича. „Смолоскип". Поіменний виказ пожертв подано в газеті „Новий Шлях", ч. 44 з 3-го листопада 1984 р.

Окрема подяка Екзекутиві Українського Народного Союзу за схвалення стипендії у пам'ять Богдана Зорича для незаможного студента в Канаді.

Щира подяка нашій пресі: („Свобода", „Новий Шлях", „Українське Слово") за поміщення дописів про життьовий шлях Покійного.

Дякуємо за вияви християнської дружности всім, хто пам'ятав про нас у гіркі дні нашого горя.

ЯРОСЛАВА — дружина
ХРИСТИНА І КВІТКА — доньки з родинами

НАУКОВА РАДА при СКВУ

ділиться з Українськими Науковими Установами і Громадянством сумною вісткою, що

18-го листопада 1984 р. в Мюнхені відійшов у Вічність

бл. п.

Проф. ІВАН МАЙСТРЕНКО

ректор УТГІ, член Наукової Ради СКВУ і видатний український вчений

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Достойній Родині Покійного складаємо найглибші співчуття

Президія Наукової Ради при СКВУ

Проф. Андрій Гнатишин...

(Закінчення зі стор. 3)

дуктивного життя композитора вдячна українська громада **Відня** належно відзначила **цю річницю**, про що **ми читали** у нашій і чужій пресі.

За непересічні заслуги на музично-культурному полі композитор Андрій Гнатишин одержав від австрійського уряду титул професора, від Святішого Отця Папи Івана XXIII „Срібний Хрест," від Папи Павла УІ „Медалю Заслуги" і від віденського крайового уряду „Золотий Хрест Заслуги".

Будучи в Нюарку в 1965 році, за стараннням авторитетного диригента і громадського діяча Михайла Добоща, професор А. Гнатишин одержав „Золотий Ключ" від міста Нюарку. Оцінюючи великі заслуги на полі розвитку хорового мистецтва, хор „Думка" в Ню Йорку, хор „Дніпро" в Клівленді і хор „Чайка" в Австралії наділили нашого заслуженого, улюбленого і великого українського патріота, диригента та композитора професора Андрія Гнатишина „Почесним членом" згаданих хорів.

Ми щасливі і горді, що маємо людину, яка так багато зробила для української музичної культури і про яку ми можемо нині з повним правом сказати словами Великого Кобзаря: „Наша дума, наша пісня не вмре, не загине: от де, люди, наша слава, слава України!"

Кирило Цепенда

Роковини...

(Закінгення зі стор. 1)

рення політичного керівництва для боротьби УПА. Хоч її організаторами були УПА та ОУН, проте зроблено зусилля, щоб нове політичне керівництво стало на найширшій тоді можливій загально-українській базі. Щодо своєї програми, УГВР пішла назустріч досвідові і бажанням нових сил із Східньої України, як також враховувала попередній досвід ОУН та майбутні процеси й протисовєтську боротьбу.

Д-р П.Турула висловив кілька рефлексій про свою участь у великому зборі УГВР та розповів про атмосферу і зустрічі з різними учасниками цього підпільного зібрання в червні 1944 року в Карпатах під охороною УПА і на нею контрольованій території.

Радше академічну доповідь на тему „УГВР на тлі подібних визвольних рухів Другої світової війни" виголосив проф. Василь Маркусь. Доповідач навів паралелі — подібності і різниці між українським рухом і УГВР та подібними збройними силами і їх керівництвом у поляків, литовців, французів, юґославців та інших. Для багатьох ці паралелі з іншими рухами антинімецького чи й антисовєтського резистансу були ревеляційними, при чому була стверджена й вийняткова позиція УПА-УГВР, які не мали закордонного центру і були наставлені (подібно, як і литовці) на дальшу боротьбу проти большевиків.

В другій частині програми пластуни-сеньйори Юрій Миськів та Андрій Дурбак висвітлили фотомонтаж про боротьбу УПА п. з. „Між славою і смертю". Цей майже одногодинний монтаж, складений із знімок, документів, на тлі музики, а особливо з дуже доброю нарраціею Я. Бігуна, був вдало доповнений інтерв'ю з учасниками подій. Обидва продюсери — мистецький і технічний — фахово справилися із свого задуму. Досі це найкращий фотомонтаж з цього жанру у виконанні Миськова-Дурбака.

Отець митрат Маріян Бутринський закінчив молитвою святочне зібрання.

Після святочної частини організатори ґостили учасників у числі понад 200 осіб перекускою, вином і солодким з кавою. Назагал, зібралася на це святкування добірна чикаґська публіка різних поглядів і політичних симпатій, щоб соборно відзначити 40-річчя постання УГВР та скласти поклін цілому рядові вже померлих її засновників, а серед них, насамперед, президентові УГВР Кирилові Осьмакові та голові генерального секретаріяту і головному командирові УПА Романові Шухевичеві-Чупринці.

В Мюнхені помер І. Майстренко

Мюнхен, Західня Німеччина. (В. Д.). — З Німеччини наспіла вістка, що 18-го листопада 1984 року там помер після тяжкої недуги відомий український політичний діяч і журналіст, Іван Майстренко. Йому було 85 років.

Сл. п. І. Майстренко (1958 р.)

Сл. п. І. Майстренко народився в 1889 році в містечку Окішня на Полтавщині. Як молодець він був в лавах українського визвольного руху під час Визвольних Змагань.

Сл. п. І. Майстренко працював як журналіст в Одесі і Харкові (1931-36), як теж був викладачем Харківського інституту журналістики. Під час репресій він був ув'язнений і перебував на засланні в 1936-40 роках.

Опинившись після війни в Німеччині, він був одним з провідних діячів лівої течії (УРДП) Української Революційно - Демократичної Партії і редактором місячника „Вперед" (1949-1960). Він є автором книжок в англійській мові: „Bolshevist Bonapartism" (1947) „Borotbism: A Chapter in the History of Ukrainian Communish" (1954) і „Newspapers in the USSR" і в українській мові — „Кризові процеси в совєтській економіці" (1955).

Покійний дописував до українських часописів, включно зі „Свободою". Останньо він був ректором Українського Технічно-Господарського Інституту в Мюнхені, Німеччина, та редактором його „Бюлетеня".

Концерт...

(Закінгення зі стор. 2)

сять щойно тепер занехати і виключити всякі викрутаси танцюристів на головах і руках, бож подібні фігури виконують тепер і негри у своїх „Брейкденсах". Все ж таки ритмічна пливучість нашої одноразової присядки їм ніяк не вдається.

Під бурю оплесків і окликів молодечого ентузіязму, що не вгавав, на сцену піднесено квіти від 83-го Відділу Союзу Українок Америки, ансамблю Р. Прийми-Богачевської, „Думки" та нюйоркської групи бандуристів. Кінцеве слово подяки „Верховинцям" сказав Б. Гаргай.

Від усієї нашої громади належалося б побажати молодим танцюристам з їхньою вчителькою Дарією Гензою дальшої витривалости в цілеспрямованій праці, постійного мистецького розвою і росту та нових вдалих виступів для належної прослави українського танку і ніде, ніколи незаступимої України.

В БОҐОТІ, КОЛЮМБІЯ, вибухла бомба під автом біля американської амбасади. Від вибуху загинула одна жінка, а шестеро людей було поранено, усі вони колюмбійці. Припускають, що атентат був першим виконанням погрози торгівців кокаїни, що вони будуть вбивати по п'ять членів американської амбасади на кожного торгівця кокаїни, що його видадуть на суд до ЗСА.

Відбулася...

(Закінгення зі стор. 1)

вану доповідь на тему „Деколонізація СССР" виголосив проф. Михайло Пап з Клівленду. П. Саварин офіційно подякував М. і Я. Шафранюкам за княжий дар будинок — КУМФ для СКВУ. Як відомо, в будинку цім зараз приміщується мистецька ґалерія КУМФ та бюро СКВУ. Усіх членів Секретаріяту та гостей, що приїхали сюди на Сесію привітав голова Комітету Українців Канади Я. Соколик. Цю дружню та приємну вечірку закінчив молитвою Архиєпископ Василій.

Після вечері члени Секретаріяту та гості мали нагоду побачити нововипродукований фільм про Великий голод п. н. „Жнива розпачі". Проф. В. Янішевський, голова комітету, який займався продукцією цього фільму, подав присутнім декілька пояснень і пляни комітету на майбутнє.

Не зважаючи на деякі тіні і недоліки, в загальному 18-та Сесія Секретаріяту СКВУ пройшла ділово та успішно.